

Konstitutionsutskottet

Ink 2005 -12- 19

Dnr 050-1481-2005/06

Stockholm 2005-12-19

Konstitutionsutskottet

Anmälan till konstitutionsutskottet för granskning av regeringens agerande rörande samröre med USA:s våldshandlingar i Irak utifrån lagen om straff för terroristbrott

Jag vill med denna anmälan begära att konstitutionsutskottet granskar huruvida regeringen brutit mot lagen om straff för terroristbrott (SFS 2003:148) för dess agerande i samband med USA:s våldshandlingar i Irak från 2003 fram till idag.

Sveriges förhållande till främmande makt har alltid kännetecknats av en viss pragmatism gällande de principer enligt vilka politiken sägs föras. En sådan pragmatism kan vara att i muntliga eller skriftliga framställningar kritisera ett lands politik samtidigt som man i andra sammanhang har ett intimt samarbete med landet.

Det är dock inte detta som denna anmälan gäller utan huruvida regeringen har nonchalerat lagstiftningen om terroristbrott.

Till att börja med måste vi konstatera att det inte finns någon rätt för regeringen att bryta mot lagen på ett område för att främja politiken på ett annat område även om agerandet är lagligt enligt reglerna för detta senare område. På samma sätt som en person som orsakar en trafikolycka inte kan hävda frihet från ansvar med hänvisning till att han har körkort så kan regeringen inte hävda brist på ansvar enligt lagen om terroristbrott med hänvisning till lagen om export av strategiska produkter.

I det följande finns en argumentering med tre bärande punkter. För det första konstateras att USA:s våldsanvändning i Irak faller inom ramen för den definition av terror som anges i lagen om straff för terroristbrott, för det andra att Sverige har stöttat denna våldsanvändning genom export av krigsmateriel till USA och för det tredje att den svenska regeringen genom sitt agerande bär ett ansvar för detta.

När det gäller definitionen av terror så är detta enligt lagen en våldsanvändning, enligt vissa kriterier, i avsikt att "injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp" för att framtvunga vissa åtgärder eller destabilisera strukturer eller institutioner.

USA använde sig från början av sin kampanj i Irak av en taktik benämnd "chock and awe" som innebar massiva bombangrepp i just syfte att injaga fruktan och förstöra institutioner och infrastruktur. USA:s angrepp handlade inte om självförsvar och hade

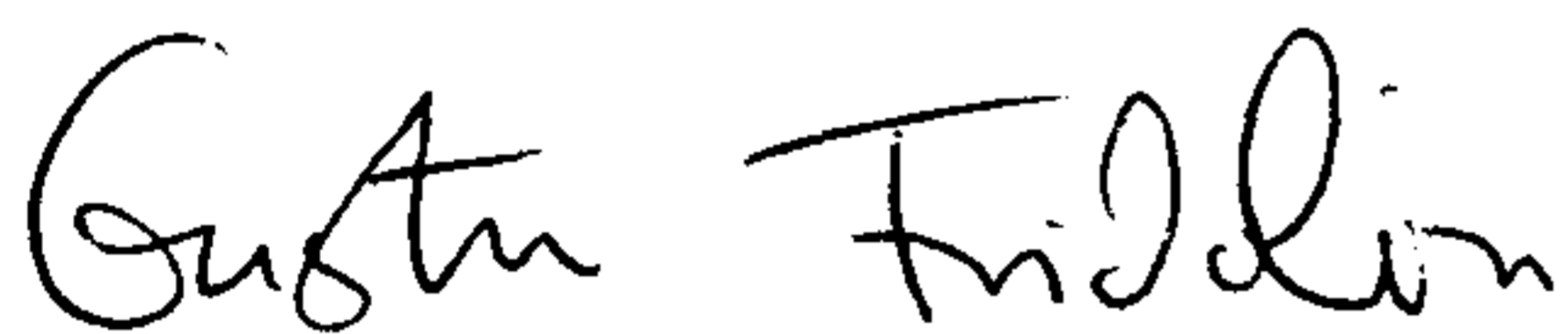
inget stöd i folkrätten utan är strikt juridiskt att betrakta som terror enligt den definition som lagen ger. Lagen sätter inga gränser för vem som utför brottet, även staters terrorhandlingar faller alltså enligt lagens definition om vad som är straffbart.

Vad gäller Sveriges stöd till USA så har konstitutionsutskottets majoritet funnit krigsmaterielexporten som förekommit laglig enligt lagen om export av strategiska produkter, men detta är alltså inte ämnet för denna anmälan. Vad som är intressant är om stödet är förenligt med lagen om straff för terroristbrott.

Två personer dömdes våren 2005 vid Stockholms tingsrätt för att ha skickat pengar till personer som möjligen använt dessa för terroristbrott. Det gäller alltså en lägre grad av stöd än direkta vapenleveranser och omfattningen var bara en bråkdel av de hundratals miljoner vapenexporten till USA omfattat. Ändå gav brottet dem 6 respektive 7 års fängelse.

Det finns alltså uppenbarligen lagrum för ganska hårda domar när det gäller medhjälp till brott mot lagen om straff för terroristbrott.

Återstår alltså den sista punkten som gäller regeringens ansvar för att detta har inträffat. Själva besluten om beviljande av export fattas av ISP, inspektionen för Strategiska produkter. ISP skall dock överlämna ärenden av principiell betydelse eller särskild vikt till regeringen. Att detta inte har skett är regeringen medansvarig för eftersom företrädare för regeringen tydligt och vid flera tillfällen försvarat exporten som då alltså måste uppfattas av ISP som okontroversiell. På detta sätt har regeringen sanktionerat exporten.

Gustav Fridolin

Riksdagsledamot, plats 29